

Vergaderjaar 2019–2020

34 972

Algemene regels inzake het elektronisch verkeer in het publieke domein en inzake de generieke digitale infrastructuur (Wet digitale overheid)

Nr. 20

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN MIDDENDORP EN VERHOEVEN TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 16¹

Ontvangen 27 januari 2020

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In artikel 1 wordt in alfabetische volgorde een onderdeel toegevoegd, luidende:

– *online identiteit*: de voorziening, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder g,;

II

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

g. die het mogelijk maakt dat natuurlijke personen inzage hebben in en waar mogelijk beschikken over gegevens die henzelf betreffen alsmede in de verstrekking en het verplicht gebruik daarvan door een overheidsorgaan of een rechtspersoon met een wettelijke taak, niet zijnde een overheidsorgaan, die in de uitvoering van zijn taken gebruik maakt van het burgerservicenummer, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer, tenzij dringende redenen hieraan in de weg staan, en dat deze natuurlijke personen deze gegevens waar mogelijk kunnen corrigeren en delen.

¹ Vervanging in verband met wijziging in de toelichting.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen, met het oog op de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de online identiteit, nadere regels worden gesteld, waaronder over:
 - a. de toegankelijkheid van de voorziening,
 - b. het gebruik,
 - c. welke gegevens het betreft, en
 - d. de dringende redenen die in de weg staan aan inzage in de verstrekking van gegevens.

III

Artikel 25 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift «Artikel 25. Voorhangprocedure» wordt vervangen door «Artikel 25. Parlementaire betrokkenheid bij gedelegeerde regelgeving».
2. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.
3. In het eerste lid (nieuw) wordt na «4,» ingevoegd «5, zesde lid,«.
4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 2. Een krachtens artikel 5, zesde lid, vastgestelde algemene maatregel van bestuur wordt aan beide Kamers der Staten-Generaal overgelegd. Hij treedt in werking op een tijdstip dat nadat vier weken na de overlegging zijn verstreken bij koninklijk besluit wordt vastgesteld, tenzij binnen die termijn door of namens een van de Kamers of door tenminste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de Kamers de wens te kennen wordt gegeven dat het onderwerp van de algemene maatregel van bestuur bij wet wordt geregeld. In dat geval wordt een daartoe strekkende voorstel van wet zo spoedig mogelijk ingediend. Indien het voorstel van wet wordt ingetrokken of indien een van de Kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de algemene maatregel van bestuur ingetrokken.

Toelichting

Met dit amendement wordt voor elke burger met een burgerservice-nummer (BSN) in de wet een unieke online identiteit gecreëerd: een digitale voorziening die per burger gegevens bevat. Deze digitale voorziening faciliteert de één-bron-gedachte, het uitwisselen van gegevens via de mensen die deze gegevens betreft en is instrumenteel om het mogelijk te maken voor burgers om gegevens in te zien en gegevens die hen betreft uit te wisselen met derden. Het betreft een virtuele voorziening, niet een fysieke. Essentieel is dat het complexe geheel aan voorzieningen en maatregelen, dat ten grondslag ligt aan de online identiteit, zich gedraagt als één samenhangend geheel, geordend vanuit de logica en behoeften van de burger, zodat deze zich waar mogelijk en waar nodig jegens de digitaal werkende overheid herkent als individu. De voorziening, waarin de dit amendement bedoelde één-bron-aanpak is vervat, laat de diverse basisregistraties met allerlei basisgegevens van burgers die overheidsinstellingen moeten gebruiken bij de uitvoering van publieke taken onverlet.

Voor elke burger met een burgerservicenummer, die in de basisregistratie personen (BRP) is opgenomen, komt er een online identiteit: een digitale voorziening. Met dezelfde waarborgen als dat nu gebeurt in de BRP worden persoonsgegevens in de genoemde voorziening behandeld. Natuurlijke personen krijgen hiermee de mogelijkheid om hun eigen

gegevens in te zien alsmede de verstrekkingen en het verplicht gebruik daarvan en waar mogelijk ook hun eigen gegevens zoals die door overheden en diensten gebruikt worden te corrigeren of te delen. De formulering «waar mogelijk» is ingegeven door het feit, dat burgers sommige gegevens niet mogen wijzigen (o.a. BSN, geboortedatum) of beheren/delen. Bij het inzien is het overigens mogelijk dat niet alle verstrekkingen worden getoond als dringende redenen hieraan in de weg staan. Hierbij moet worden gedacht aan de mogelijkheid dat gegevens zijn verstrekt met het oog op bijvoorbeeld strafrechtelijk onderzoek.

In bestaande wet- en regelgeving wordt verplicht gebruik van de gegevens uit de basisregistraties reeds voorgeschreven (o.a. wet BRP en domeinspecifieke basisregistraties). Dit geldt onverminderd de toepasselijkheid van het onderhavige wetsvoorstel. Ingevolge het nieuwe artikel 5, zesde lid, kunnen nadere regels worden gesteld die – niet limitatief – betrekking hebben op de betrokken (persoons-)gegevens, de toeganke-lijkheid van de voorziening (wie kunnen er gebruik van maken: alleen de burger en zijn gemachtigde, of ook anderen met zijn toestemming) en welk gebruik er van gemaakt kan of moet worden (bij welke handelingen worden de gegevens gebruikt). Met de bevoegdheid wordt geregeld dat de gegevens van de burger, onder de unieke online identiteit, gekoppeld worden via de BRP en het BSN, voor de overheid en haar bestuursor-ganen en eventuele andere organisaties als bron gelden. Gegevens, waarover de overheid beschikt, mogen niet steeds opnieuw bij de burger worden opgevraagd. De overheid baseert zich dan in de eindtoestand op de gegevens vanuit deze unieke online identiteit, tenzij er voor de desbetreffende overheid aantoonbaar zeer zwaarwegende redenen zijn om dit niet te doen. Er wordt in dit verband erop gewezen dat, aangezien de voorziening van de online identiteit later dan de wet in werking kan treden, het (nog) niet laten aansluiten van bijvoorbeeld ICT-systemen hierop niet kan worden aangemerkt als een zeer zwaarwegende reden. Dit omdat de eindtoestand, de realisering van één duidelijk punt waar alle overheidsorganen de gegevens moeten ophalen wanneer zij handelingen verrichten ten aanzien van een burger, enige tijd kan kosten. Het woord «handelingen» moet in dit verband ruim worden geïnterpreteerd. Dit betreft niet alleen de gevallen waarin contact met de burger wordt opgenomen, maar ook andere handelingen. Een overheidsorgaan dient dus in de eindtoestand telkens geselecteerde gegevens op te halen uit de unieke online identiteit en niet uitgaan van gegevens die bijvoorbeeld eerder van de burger zijn opgeslagen. Dit kan voorkomen dat een overheidsorganisatie het verkeerde adres van een burger gebruikt bij de communicatie omtrent deze burger.

Als burgers met veilige DigiD toegang tot de elektronische dienstver-lening van de overheid hebben verkregen, dan kunnen gegevens vanuit de online identiteit van deze burgers ook aan bestuursorganen en andere organisaties worden verstrekt. Hiermee wordt voorkomen dat het onduidelijk is voor het bestuursorgaan of de organisatie met welke burger zij te maken hebben en of wordt uitgegaan van verkeerde gegevens. Voor de burger is het voordeel dat in het contact met de overheid altijd dezelfde gegevens worden verstrekt, waardoor de kans op fouten wordt verkleind.

De online identiteit wordt daarmee voor geselecteerde persoonsge-gevens een unieke bron voor de overheid. Met de online identiteit en daaronder liggend de digitale voorziening weten mensen die hun gegevens daarin bekijken ook zeker dat precies die gegevens gebruikt worden. Ook kan hiermee de burger meer regie over zijn persoonsge-gevens worden gegeven. Als de stap naar een unieke online identiteit is gezet zijn er vele andere voordelen denkbaar voor de digitaliserende overheid en samenleving, bijvoorbeeld in de sfeer van de bestrijding van

adresfraude, identiteitsfraude maar ook in de medische wereld of onderwijs.

Het onderhavige wetsvoorstel gaat onder andere over de digitale toegang voor burgers tot de publieke dienstverlening van de overheid. En juist in dat kader kan de voorgestelde online identiteit en de één-bron-gedachte een waardevolle rol spelen. Opgemerkt wordt dat het voor burgers niet verplicht is om elektronisch contact met de overheid te hebben. Voor personen die niet digitaal vaardig zijn, blijft de mogelijkheid bestaan om op papier met de overheid te communiceren. Dit valt overigens buiten de reikwijdte van dit wetsvoorstel.

Het realiseren van de bovengenoemde doelen heeft ingrijpende gevolgen voor vele uitvoeringsinstanties, hun dienstverlening, werkprocessen, gegevenshuishouding, ICT-systemen, applicaties en sectorale wetgeving. Dit vergt derhalve een beheerste en stapsgewijze aanpak, zoveel mogelijk gebruik makend van bestaande componenten, zoals het BRP, het BSN of de opvolgers van dezen.

Hoewel de voorgestelde online identiteit er (technisch) dus niet zal zijn op het moment dat het onderhavige wetsvoorstel in werking treedt is het van groot belang het principe van deze online identiteit en de één-brongedachte nu reeds in de wet te verankeren. Ontwikkeling van de online identiteit is daarmee een breed technisch en juridisch project. Dit dient als doelstelling de komende periode in projecten met betrekking tot de data huishouding van de overheid meegenomen te worden in het belang van het gebruik van de juiste persoonsgegevens en daarmee in het belang van de burger en de overheid. Wanneer naar huidige ontwikkelingen en de toekomst wordt gekeken mogen we dit dus niet stilleggen. De met dit amendement te creëren online identiteit, in combinatie met de één-bron-gedachte legt dus de basis om de bedoelde voorziening te zijner tijd in te bouwen in een vernieuwde BRP of de opvolgers daarvan. Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid dat verschillende onderdelen van de wet op verschillende momenten in werking treden. Met betrekking tot de online identiteit kan daar gebruik van worden gemaakt.

Om de stapsgewijze realisatie en de uitwerking van de online identiteit te monitoren en te kunnen bijsturen zijn een lichte voorhang en een zware nahang opgenomen. Hiermee is de maximale parlementaire betrokkenheid bij de totstandkoming van de online identiteit verzekerd.

Middendorp
Verhoeven